מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להסביר כיצד משבר המודרנה הוביל לעליית משטרים טוטליטריים
- להשוות בין קומוניזם לפשיזם לפי יחס לשוויון, ללאום ולדרכי שליטה
- לענות על שאלת השוואה בסגנון בגרות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

- 1. א – שוויון וביטול המעמדות
- 2. ב – תעמולה, דיכוי וטרור
- 3. ג – את האומה, המנהיג ואי השוויון
- 4. ב – לנין
- 5. ג – מוסוליני
- 6. א – תחושת התמוטטות ערכי הקדמה והתבונה אחרי מלחמת העולם הראשונה

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – שני המשטרים התפתחו מתוך ההריסות וה'משבר המודרנה' שלאחר המלחמה
- 2. לא נכון – הקומוניזם האמין בשוויון, אך הפשיזם האמין באי-שוויון ובעליונות האומה
- 3. נכון – אלו היו כלי שליטה משותפים לשני המשטרים הטוטליטריים
- 4. נכון – זהו ההבדל המרכזי ביחס ללאום בין שני המשטרים
- 5. לא נכון – ברית המועצות התפרקה ב-1991; 1943 היא שנת הדחת מוסוליני
- 6. נכון – אלו השנים המדויקות של שלטונו

חלק ג' – השלמת מילים

- 1. משבר המודרנה
- 2. 1917
- 3. אינטרנציונליזם
- 4. סטלין
- 5. שוויון
- 6. הלאמה

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (שאיפה לחברה ללא מעמדות)
- 2 – ג (קידוש האומה והמדינה מעל הפרט)
- 3 – ו (מנהיג המהפכה הקומוניסטית)
- 4 – ה (שליט איטליה 1922-1943)
- 5 – ד (מחנות עבודה בברית המועצות)
- 6 – א (האדרת המנהיג כדמות שאינה טועה)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

- 1. המהפכה הבולשביקית ברוסיה
- 2. מוסוליני הופך לראש ממשלת איטליה והקמת ברית המועצות
- 3. הדחת מוסוליני
- 4. פירוק ברית המועצות

חלק ו' – שאלה בסגנון בגרות

- 1. דמיון: שני המשטרים השתמשו בתעמולה, דיכוי וטרור כדי לשלוט באוכלוסייה. שוני ראשון: הקומוניזם האמין בשוויון בין המעמדות ואילו הפשיזם האמין באי-שוויון ובעליונות חלק מהאוכלוסייה. שוני שני: הקומוניזם התבסס על אינטרנציונליזם (אחדות פועלי העולם) בעוד הפשיזם התבסס על לאומנות קיצונית וקידוש האומה
- 2. אחרי מלחמת העולם הראשונה אנשים רבים איבדו אמון בערכי הקדמה, התבונה והדמוקרטיה בעקבות ההרס הרב והאובדן. התחושה הזו הובילה רבים לחפש פתרונות קיצוניים כמו מנהיג חזק ואידיאולוגיה אחת שתביא סדר וביטחון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה תזכיר תעמולה, דיכוי או טרור כמאפיין משותף
- תשובה טובה תבחין בין אינטרנציונליזם לקומוניזם ולאומנות קיצונית לפשיזם
- המשפט צריך לכלול חלק של דמיון וחלק של שוני בין שני המשטרים

טיפים להפעלה:

- אפשר להשתמש בדיאגרמת ון כדי להמחיש חזותית את המשותף והשונה לפני מילוי הדף
- כדאי לחזור על שאלת הבגרות בסוף השיעור ולבדוק לפי המחוון בן 16 הנקודות
- לתלמידים מתקשים אפשר לפרק את שאלת ההשוואה לשלושה חלקים נפרדים עם התחלות משפט

דף תרגול: האח הגדול – קומוניזם ופשיזם בהשוואה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

אחרי מלחמה גדולה וקשה קמו באירופה משטרים חדשים וחזקים מאוד. בדף נלמד על שני משטרים כאלה: קומוניזם ופשיזם.

מילון קטן:

משבר המודרנה	תחושה שהעולם התמוטט אחרי מלחמת העולם הראשונה
משטר טוטליטרי	שלטון ששולט בכל תחומי החיים, עם מנהיג אחד ומפלגה אחת
קומוניזם	רעיון של חברה בלי מעמדות ובלי רכוש פרטי
פשיזם	רעיון שהמדינה והאומה חשובות יותר מהפרט
אינטרנציונליזם	הרעיון שפועלים בכל העולם שייכים לקבוצה אחת
לאומנות קיצונית	הרעיון שהלאום הוא הדבר הכי חשוב
פולחן אישיות	האדרת המנהיג כאילו הוא לא טועה
הלאמה	העברת רכוש פרטי לידי המדינה

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה רצה הקומוניזם?

א) שוויון וביטול המעמדות ב) עליונות של אומה אחת ג) שלטון של אצילים ד) ריבוי מפלגות

2. מה דומה בין שני המשטרים?

א) בחירות חופשיות ב) תעמולה, דיכוי וטרור ג) חופש ביטוי מלא ד) ריבוי מפלגות

3. מה הכי חשוב לפשיזם?

א) את השוויון ב) את הפרט ג) את האומה, המנהיג ואי השוויון ד) בחירות דמוקרטיות

4. מי הנהיג את המהפכה ברוסיה?

א) סטלין ב) לנין ג) מוסוליני ד) טרוצקי

5. מי הנהיג את הפשיזם באיטליה?

א) לנין ב) סטלין ג) מוסוליני ד) היטלר

6. מה זה 'משבר המודרנה'?

א) תחושת התמוטטות ערכי הקדמה והתבונה אחרי מלחמת העולם הראשונה ב) משבר כלכלי בשנות ה-30

ג) מלחמת אזרחים ברוסיה ד) מגפה עולמית

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הקומוניזם והפשיזם צמחו אחרי מלחמת העולם הראשונה	☐	☐
2	שני המשטרים האמינו בשוויון בין בני האדם	☐	☐
3	בשני המשטרים היו תעמולה וטרור	☐	☐
4	הפשיזם קידש את האומה, והקומוניזם את אחדות המעמד	☐	☐
5	ברית המועצות התפרקה בשנת 1943	☐	☐
6	מוסוליני היה ראש ממשלת איטליה מ-1922 עד 1943	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ היא תחושת התמוטטות ערכי הקדמה אחרי מלחמת העולם הראשונה

2. המהפכה הבולשביקית ברוסיה התרחשה בשנת _____

3. ה_____ היא התפיסה שמעמד הפועלים בכל העולם הוא אחד

4. _____ היה שליט ברית המועצות שהנהיג משטר טרור וגולאג

5. הפשיזם קידש את המדינה, המנהיג ואת אי ה_____

6. תהליך העברת רכוש פרטי לידי המדינה נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קומוניזם	___	**א.** האדרת המנהיג כדמות שאינה טועה
2. פשיזם	___	**ב.** שאיפה לחברה ללא מעמדות
3. לנין	___	**ג.** קידוש האומה והמדינה מעל הפרט
4. מוסוליני	___	**ד.** מחנות עבודה בברית המועצות
5. גולאג	___	**ה.** שליט איטליה 1922-1943
6. פולחן אישיות	___	**ו.** מנהיג המהפכה הקומוניסטית

5 חלק ה' – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הדחת מוסוליני
☐	המהפכה הבולשביקית ברוסיה
☐	פירוק ברית המועצות

☐	מוסוליני הופך לראש ממשלת איטליה והקמת ברית המועצות

6 חלק ו' – שאלה בסגנון בגרות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. השוו בין המשטר הקומוניסטי בברית המועצות לבין המשטר הפשיסטי באיטליה: הציגו נקודת דמיון אחת ושתי נקודות שוני, עם הסבר לכל נקודה

2. הסבירו מהו 'משבר המודרנה' וכיצד תרם לעליית המשטרים הטוטליטריים

כרטיס יציאה

מהו מאפיין אחד המשותף לשני המשטרים?

מהו הבדל אחד בין קומוניזם לפשיזם ביחס ללאום?

השלימו: גם קומוניזם וגם פשיזם..., אולם בעוד ש...

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀